

УДК 349.22: 055.2

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2020.40.217605>

І. В. Шульженко, канд. юрид. наук, доцент
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
Кафедра іноземної філології, українознавства та соціально-правових дисциплін
Кривий Ріг, 50000, Україна
e-mail: shulzhenko@donnuet.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-0414-6686>

ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ДЛЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЩО МАЮТЬ СТАТУС ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНОЇ ОСОБИ

Метою статті є дослідження проблеми реалізації та ефективності юридичних гарантій у галузі соціально-трудових правовідносин, які надаються науково-педагогічним працівникам, що мають статус внутрішньо переміщеної особи. Стаття присвячена проблемам реалізації та ефективності юридичних гарантій, які надаються науково-педагогічним працівникам, що мають статус внутрішньо переміщеної особи. Автор обґрунтовує та аналізує ефективність пільг та переваг, що надаються науково-педагогічним працівникам, що мають статус внутрішньо переміщеної особи при виникненні, зміні та припиненні трудових та соціально-правових відносин.

Хоча в науковій літературі і містяться публікації, щодо правового захисту внутрішньо-переміщених осіб, на даний час існує досить невелика кількість досліджень в площині трудового права і права соціального захисту, які б комплексно охоплювали проблему повноти та ефективності юридичних гарантій, що надаються науково-педагогічним працівникам, що мають правовий статус внутрішньо переміщеної особи.

Вирішення поставлених завдань здійснювалось за допомогою використання таких методів, як аналіз та узагальнення наукової, науково-популярної літератури та нормативно-правових актів які надають пільги та переваги науково-педагогічним працівникам, що мають статус внутрішньо переміщеної особи.

Автор пропонує внести певні зміни та доповнення в чинне законодавство, яке регулює правовідносини в галузі надання соціально-трудових гарантій науково-педагогічним працівникам, що мають статус внутрішньо переміщеної особи. Абзац 1 пункту 6 Постанови Кабінету Міністрів № 505 від 01.10.2014 р. викласти у наступній редакції: «Грошова допомога не призначається у разі, коли будь-хто із членів сім'ї має у власності житлове приміщення (частину житлового приміщення), яке, за своєю площею, придатне для проживання (з розрахунку 13,65 квадратних метрів на одну особу), що розташоване в інших регіонах, ніж тимчасово окуповані території.

Доповнити ст. 42-1 КЗпП частиною другою наступного змісту: «Працівник який вимушений був звільнитися з місця роботи у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту чи техногенного характеру і має статус внутрішньо переміщеної особи, має переважне право на укладення трудового договору у разі поворотного прийняття на роботу при поновленні Україною контролю над територією де знаходиться місце роботи такого працівника».

Практична цінність статті полягає в обґрунтуванні і аналізі соціально-правових гарантій, що надаються внутрішньо переміщеним особам, які працюють у закладах вищої освіти, а також внесення пропозицій щодо удосконалення соціального і правового захисту внутрішньо переміщених осіб.

Ключові слова: юридичні гарантії, трудові відносини, пільги, переваги, працевлаштування, внутрішньо переміщені особи, науково-педагогічні працівники, заклад вищої освіти.

Постановка проблеми. В результаті збройного конфлікту на Сході України, державні заклади освіти, за рішенням уряду, були переміщені, з окупованих територій на території підконтрольні Україні. Варто зазначити, що внутрішньо переміщені особи, у тому числі і науково-педагогічні працівники переміщених закладів вищої освіти, на новому

місці проживання і праці зазнали певних матеріальних і моральних труднощів і тому потребують певної підтримки від держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню правового регулювання надання додаткових юридичних гарантій внутрішньо переміщеним особам були присвячені праці таких науковців як Є. В. Микитентко [1, с. 173-176], І. Г. Козинець, Л. В. Шестак [2, с. 258-261], але проблеми ефективності юридичних гарантій у галузі соціально-трудоових правовідносин, що виникають, змінюються та припиняються з науково-педагогічними працівниками переміщених закладів вищої освіти, не було надано достатньої уваги.

Хоча в науковій літературі і містяться публікації, щодо правового захисту внутрішньо-переміщених осіб, на даний час існує досить невелика кількість досліджень в площині трудового права і права соціального захисту, які б комплексно охоплювали проблему повноти та ефективності юридичних гарантій, що надаються науково-педагогічним працівникам, що мають правовий статус внутрішньо переміщеної особи.

Метою статті є обґрунтування і аналіз соціально-правових гарантій, що надаються внутрішньо переміщеним особам, які працюють у закладах вищої освіти, а також внесення пропозицій щодо удосконалення соціального і правового захисту внутрішньо переміщених осіб.

Виклад основного матеріалу. За даними Міністерства соціальної політики станом на 05.02. 2018 року, в Україні взято на облік 1 493 057 внутрішньо переміщених осіб або 1 218 611 сімей з Донбасу і Криму [3], з них 50 тисяч осіб це учасники освітнього процесу (науково-педагогічні працівники і здобувачі вищої освіти), також їх родини [4].

Норми національного законодавства України, які надають юридичні гарантії науково-педагогічним працівникам, що мають статус внутрішньо переміщених осіб містяться, перш за все, у Конституції України, законах України таких як: Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.2014 р. № 1706-VII; Закон України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» від 16.09.2014 р. № 1680-VII; Закон України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» від 02.09.2014 р. № 1669-VII; Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення гарантій дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 24.12.2015 р. № 921-VIII; Закон України «Про житловий фонд соціального призначення» від 12.01.2006 р. № 3334-IV.

Вищевказані нормативні акти забезпечують додатковий правовий захист внутрішньо переміщених осіб, у тому числі і тих, що працюють у закладах вищої освіти.

На нашу думку, юридичні гарантії, що надаються науково-педагогічним працівникам, що мають статус внутрішньо переміщеної особи (далі НПП, що мають статус ВПО) можна поділити на загальні, передбачені для всіх осіб, які законно перебувають на території України і спеціальні, передбачені власне для НПП, що мають статус ВПО.

Загальні гарантії реалізуються шляхом забезпеченні рівності всіх громадян перед законом, а також шляхом забезпечення заборони дискримінації за будь-якою ознакою у тому числі і за ознакою місця проживання та місця реєстрації. Загальні гарантії містяться перш за все в Конституції України.

Спеціальні гарантії для НПП, що мають статус ВПО реалізуються шляхом надання громадянам України що мають статус ВПО додаткових пільг та переваг.

Спеціальні правові гарантії що надаються внутрішньо переміщеним особам містяться у певних нормативно-правових актах, які були прийняті після анексії АРК в 2014 році.

Розглянемо гарантії у галузі соціально-трудоових правовідносин, які передбачені чинним законодавством України, для НПП, що мають статус ВПО.

По-перше, чинне законодавство України передбачає, що для внутрішньо переміщених осіб, у тому числі із числа НПП, яких змусили залишити постійні місця свого проживання і роботи у результаті збройного конфлікту, спрощено процедуру підтвердження формально-юридичного припинення трудових правовідносин.

По-друге, звільнення внутрішньо переміщеної особи із закладу вищої освіти, що залишився на території з якої здійснюється внутрішнє переміщення кваліфікується як втрата роботи з незалежних від працівника причин з певними правовими наслідками (наприклад надання статусу безробітного та отримання допомоги з безробіття).

Так, відповідно до ч. 4 ст. 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» «внутрішньо переміщена особа, яка звільнилася з роботи, за відсутності документів, що підтверджують факт звільнення, періоди трудової діяльності та страхового стажу, може зареєструватися як безробітна та отримувати допомогу по безробіттю, соціальні та інші послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття відповідно до законодавства» [5, ст. 7].

«Внутрішньо переміщена особа, яка не звільнилася з роботи, у разі неможливості продовження роботи за попереднім місцем проживання для набуття статусу безробітного та отримання допомоги по безробіттю та соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття може припинити трудові відносини, надавши нотаріально посвідчену письмову заяву про припинення працівником трудових відносин з підтвердженням того, що ця заява таким громадянином надіслана роботодавцю рекомендованим листом (з описом вкладеної до нього такої заяви). У разі припинення приймання поштових відправлень на/з території адміністративно-територіальної одиниці, з якої здійснюється внутрішнє переміщення така заява подається до відповідного районного, міськрайонного, міського, районного у місті Центру зайнятості за місцем проживання внутрішньо переміщеної особи» [5, ст. 7].

Отже, взята на облік внутрішньо переміщена особа, яка не має документів, необхідних для надбання статусу безробітного, отримує такий статус без надання певних документів, передбачених за звичайної процедури. До отримання документів та відомостей про періоди трудової діяльності, заробітну плату (дохід), страховий стаж, допомога по безробіттю таким особам призначається у мінімальному розмірі, встановленому законодавством на випадок безробіття (на теперішній час це 544 грн.)

Але ми вважаємо, що норма яка передбачає призначення внутрішньо переміщеним особам із числа НПП які не мають всіх документів, необхідних для надання статусу безробітного допомоги по безробіттю у мінімальному розмірі є не коректною.

Звертаючи увагу на те, що середня заробітна плата науково-педагогічних працівників значно вища мінімальної заробітної плати ми пропонуємо допомогу з безробіття НПП, що мають статус ВПО встановлювати не у мінімальному, а у середньому розмірі такої допомоги по країні за попередній рік, який передує року звернення за допомогою. Або у розмірі мінімального розміру допомоги для осіб, що мають перерву в роботі з поважних причин (строкова служба, навчання, догляд за інвалідом I групи) (на даний момент це 1440 грн.)

По-третє, для внутрішньо переміщених осіб, у тому числі із числа НПП, на законодавчому рівні, спрощено процедуру отримання дублікату трудової книжки, як основного документу про трудову діяльність.

Для спрощення процедури підтвердження загального і спеціального трудового стажу для внутрішньо-переміщених осіб наказом Міністерства соціальної політики України № 720/1642/5 від 06.10.2014 р. були внесені зміни до Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженої наказом Міністерства соціальної політики України № 58 від 27.07.1993 р. Так, відповідно до п. 5.6 вказаної Інструкції «дублікат трудової книжки може бути виданий за новим місцем роботи у зв'язку з відсутністю доступу до трудової книжки працівника внаслідок надзвичайної ситуації, передбаченої Кодексом цивільного захисту України, або проведення антитерористичної операції на території, де працював працівник» [6].

Дублікат видається на підставі заяви працівника та отриманої ним у письмовому вигляді інформації зі штабу з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації про виникнення надзвичайної ситуації або Антитерористичного центру при Службі безпеки України про

проведення антитерористичної операції на території, де працював працівник, що надається в довільній формі.

По-четверте, внутрішньо переміщеним особам із числа НПП, що працювали у закладах освіти державної форми власності, надана можливість працювати за сумісництвом без обмежень передбачених законодавством.

Так, відповідно до Постанови КМУ № 245 від 03.04.1993 р. «Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій» для осіб із числа НПП, що працюють у закладах освіти державної форми власності, загальна тривалість роботи за сумісництвом протягом місяця не повинна перевищувати половини місячної норми робочого часу.

Враховуючи те, що внутрішньо переміщені особи, у тому числі і працівники державних ЗВО завжди стикаються з матеріальними труднощами і додатковими витратами на новому місці проживання, законодавець, у якості пільги скасував обмеження для внутрішньо переміщених осіб щодо праці за сумісництвом.

Так, відповідно до Постанови КМУ № 81 від 04.03.2015 р. «Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції» «обмеження щодо тривалості роботи за сумісництвом, порядку надання відпустки та заборони роботи за сумісництвом (крім заборони, встановленої законом) не застосовуються до працівників державних підприємств, установ і організацій, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції на період проведення антитерористичної операції» [7].

Але варто зазначити, що Міністерство соціальної політики України, у офіційних листах які були розіслані переміщеним ЗВО, коментуючи норми Постанови КМУ № 81 зазначає, що Постанова № 81 застосовується до працівників, які переїхали з районів проведення антитерористичної операції з метою збереження життя та здоров'я і не припинили трудові відносини з підприємством, установою і організацією, яка залишилася в районі проведення антитерористичної операції та працевлаштувалися на роботу за сумісництвом на підконтрольній території.

У випадку, якщо підприємство, установа, організація переміщене з району проведення з району проведення антитерористичної операції та працівники дали згоду і були переміщені із підприємством, установою, організацією, дія постанови від 04.03.2015 р. № 81 не застосовується.

Таким чином, на думку Міністерства соціальної політики України, враховуючи те, що формально-юридично всі державні ЗВО було переміщено з окремих регіонів Донецької і Луганської областей та Криму, за наказами МОН України, норма про скасування обмеження роботи за сумісництвом не розповсюджується на осіб із числа НПП, що працювали у закладах вищої освіти державної форми власності.

Але варто зазначити, що фактично науково-педагогічні працівники, які залишилися патріотами України, вимушені були переїхати з районів проведення антитерористичної операції з метою збереження життя та здоров'я. Вони були вимушені формально звільнитися з роботи із закладів вищої освіти, що залишилися на території непідконтрольній Україні і які, за законодавством України, формально-юридично вже були не легітимними.

Тому ми вважаємо, що тлумачення Міністерством соціальної політики України, норми Постанови КМУ № 81, щодо роботи за сумісництвом працівників державних підприємств і установ є некоректним, і на НПП які вимушені були переміститися разом з ЗВО на території підконтрольній Україні, повинна розповсюджуватись норма щодо скасування обмеження роботи за сумісництвом.

По-п'яте, за чинним трудовим законодавством України, при прийнятті на роботу внутрішньо переміщених осіб не встановлюється випробування.

Відповідно до ст. 26 КЗпП України (у яку були внесені зміни Законом України «Про внесення змін до КЗпП України щодо випробування при прийнятті на роботу» від

17.05.2016 р.) випробування не встановлюється при прийнятті на роботу внутрішньо переміщених осіб.

Але, варто зазначити, ця норма може зіграти і негативну роль для потенційного працівника. У разі коли роботодавець не має можливості перевірити кваліфікацію працівника він завжди найде формальний привід відмовити в наданні роботи даному кандидатові.

Гарантії у сфері охорони здоров'я внутрішньо переміщених осіб, у тому числі із числа НПП, містяться у Законі України: «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.2014 р. № 1706-VII (далі Закон), норми якого передбачають:

«по-перше, внутрішньо переміщена особа має право на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, на одержання реабілітаційних послуг відповідно до законодавства за місцем перебування» [5, ст. 7];

«по-друге, внутрішньо переміщені особи мають право на безпечні умови життя і здоров'я; забезпечення лікарськими засобами у випадках та порядку, визначених законодавством; на надання необхідної медичної допомоги в державних та комунальних закладах охорони здоров'я» [5, ст. 9].

Варто зазначити, що чинним законодавством також передбачено правовий захист ВПО, із числа НПП, у соціальній та житловій сферах.

По-перше, відповідно до п. 3-1 Розділу 4 Закону України «Про житловий фонд соціального призначення» від 12.01.2006 р. № 3334-IV «право взяття на соціальний квартирний облік мають працівники тимчасово переміщених вищих навчальних закладів, тимчасово переміщених наукових установ за місцезнаходженням тимчасово переміщеного вищого навчального закладу, тимчасово переміщеної наукової установи, за наявності довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи» [8].

По-друге, НПП із числа ВПО надається щомісячна адресна допомога для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг.

Відповідно до Постанови КМУ № 505 від 01.10.2014 р. «Про надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованій території України і районів проведення антитерористичної операції, «для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг», грошова допомога внутрішньо переміщеним особам призначається на сім'ю та виплачується одному з її членів за умови надання письмової згоди у довільній формі про виплату йому грошової допомоги від інших членів сім'ї» [9].

Висновки і пропозиції. Отже, на наш погляд, фізичні і моральні труднощі, а також матеріальні втрати, яких зазнають внутрішньо переміщені особи із числа науково-педагогічних працівників, не компенсуються в повній мірі вищеперахованими нормативно-правовими актами.

І тому для підвищення ефективності спеціальних правових гарантій у галузі соціально-трудових правовідносин для внутрішньо переміщених осіб із числа науково-педагогічних працівників ми пропонуємо внести наступні зміни і доповнення в чинне законодавство України.

Абзац 1 пункту 6 Постанови Кабінету Міністрів № 505 від 01.10.2014 р. викласти у наступній редакції: «Грошова допомога не призначається у разі, коли будь-хто із членів сім'ї має у власності житлове приміщення (частину житлового приміщення), яке, за своєю площею, придатне для проживання (з розрахунку 13,65 квадратних метрів на одну особу), що розташоване в інших регіонах, ніж тимчасово окуповані території.

Доповнити ст. 42 КЗпП пунктом 11 частини 2, який би передбачав, що при рівних умовах продуктивності праці і кваліфікації перевага в залишенні на роботі надається працівникам із числа внутрішньо переміщених осіб.

Доповнити ст. 42-1 КЗпП частиною другою наступного змісту: «Працівник який вимушений був звільнитися з місця роботи у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту чи техногенного характеру і має статус внутрішньо переміщеної особи, має переважне право на укладення трудового договору у разі поворотного

прийняття на роботу при поновленні Україною контролю над територією де знаходиться місце роботи такого працівника».

На наш погляд, такі зміни і доповнення в чинне законодавство підвищили б ефективність правового та соціального захисту ВПО із числа НПП, а також їх подальшу інтеграцію за новим місцем проживання в Україні.

Список використаної літератури

1. Микитенко Є. В. Загальні проблеми реалізації правового статусу внутрішньо переміщених осіб. Юридичний науковий електронний журнал. 2015. № 4. 315 с.
2. Козинець І. Г., Шестак Л. В. Міжнародні стандарти захисту та допомоги внутрішньо переміщеним особам. Молодий вчений. 2014. № 12 (15) частина 1. 328 с.
3. Офіційний веб-портал Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/14748.html>.
4. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249753713>.
5. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 р. Відомості Верховної Ради, 2015. № 1. Ст. 1.
6. Інструкція про порядок ведення трудових книжок працівників: Наказ Міністерства соціальної політики України № 720/1642/5 від 06.10.2014 р.
7. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції: Постанова КМУ № 81 від 04.03.2015 р.
8. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України № 3334-IV від 12.01.2006 р. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 19-20, Ст. 159.
9. Про надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України і районів проведення антитерористичної операції: Постанова КМУ № 505 від 01.10.2014 р.

References:

1. Mykytenko, E.V. (2015) Zagalni problem realizatsii pravovogo status vnutrishnjho peremishshenyh osib. Jurydychnyj naukovyj elektronnyj zhurnal. № 4, 315 p. [in Ukrainian].
2. Kozynets, I.G., Shestak L.V. (2014) Mizhnarodni standarty zahystu ta dopomogy vnutrishnjho peremishshenyh osobam. Molodyi vchenyj № 12 (15) 1, 328 p. [in Ukrainian].
3. Ofitsijnyj veb-portal Ministerstva sotsialnoi polinyky Ukrainy. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/14748.html> [in Ukrainian].
4. Edynyj veb-portal organiv vykonavchoi vldy Ukrainy. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249753713> [in Ukrainian].
5. Pro zabezpechennia prav i svobod vnutrishnio peremishchenykh osib: Zakon Ukrainy vid 20.10.2014 № 1706-VII. (2015) Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy № 1. St. 1. [in Ukrainian].
6. Instruktsiia pro poriadok vedennia trudovykh knyzhok pratsivnykiv: Nakaz Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy № 720/1642/5 vid 06.10.2014 (2014). [in Ukrainian].
7. Pro robotu za sumisnytvom pratsivnykiv derzhavnykh pidpryemstv, ustanov i organizatsii, iaki peremistuiutsia z raioniv provedennia antyterorestychoi operatsii. Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 04.03.2015 № 81. (2015). Ofitsiinyi visnyk Ukrainy, № 20, St. 554. [in Ukrainian].
8. Pro zhytlovyi fond sotsialnoho pryznachennia: Zakon Ukrainy № 3334-IV vid 12.01.2006 (2006) Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, № 19-20, St. 159. [in Ukrainian].
9. Pro nadannia shchomisiachnoi adresnoi dopomohy osobam, yaki peremishchuiutsia z tymchasovo okupovaniy terytorii Ukrainy i raioniv provedennia antyterorystychnoi operatsii: Postanova KMU № 505 vid 01.10.2014 (2014). Ofitsiinyi visnyk Ukrainy, 80. St. 2271. [in Ukrainian].

Стаття надійшла 14.11.2020 р.

И. В. Шульженко, канд. юрид. наук, доцент
Донецкий национальный университет экономики и торговли
имени Михаила Туган-Барановского
Кафедра иностранной филологии, украиноведения
и социально-правовых дисциплин
Кривой Рог, 50000, Украина
e-mail: shulzhenko@donnuet.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-0414-6686>

ЮРИДИЧЕСКИЕ ГАРАНТИИ ДЛЯ НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ РАБОТНИКОВ, ИМЕЮЩИХ СТАТУС ВНУТРЕННЕ ПЕРЕМЕЩЕННЫХ ЛИЦ

Резюме

Целью статьи является исследование проблемы реализации и эффективности юридических гарантий в области социально-трудовых отношений, предоставляемых научно-педагогическим работникам, имеющим статус внутренне перемещенного лица. Статья посвящена проблемам реализации и эффективности юридических гарантий, предоставляемых научно-педагогическим работникам, имеющим статус внутренне перемещенного лица. Автор обосновывает и анализирует эффективность льгот и преимуществ, предоставляемых научно-педагогическим работникам, имеющим статус внутренне перемещенного лица при возникновении, изменении и прекращении трудовых и социально-правовых отношений.

Хотя в научной литературе и содержатся публикации, по правовой защите внутренне перемещенных лиц, в настоящее время существует достаточно небольшое количество исследований в плоскости трудового права и права социальной защиты, которые комплексно охватывали проблему полноты и эффективности юридических гарантий, предоставляемых научно-педагогическим работникам, имеющим правовой статус внутренне перемещенного лица.

Решение поставленных задач осуществлялось с помощью использования таких методов, как анализ и обобщение научной, научно-популярной литературы и нормативно-правовых актов предоставляющих льготы и преимущества научно-педагогическим работникам, имеющим статус внутренне перемещенного лица.

Автор предлагает внести определенные изменения и дополнения в действующее законодательство, регулирующее правоотношения в сфере предоставления социально-трудовых гарантий научно-педагогическим работникам, имеющим статус внутренне перемещенного лица. Абзац 1 пункта 6 Постановления Кабинета Министров № 505 от 01.10.2014 г. изложить в следующей редакции: «Пособие не назначается в случае, когда кто-либо из членов семьи имеет в собственности жилое помещение (часть жилого помещения), которое, по своей площади, пригодное для проживания (из расчета 13,65 квадратных метров на одного человека), расположенного в других регионах, чем временно оккупированных территориях».

Дополнить ст. 42-1 КЗоТ частью второй следующего содержания: «Работник который вынужден был уволиться с места работы в результате или во избежание негативных последствий вооруженного конфликта или техногенного характера и имеет статус внутренне перемещенного лица, имеет преимущественное право на заключение трудового договора при возвратном приеме на работу при возобновлении Украиной контроля над территорией где находится место работы такого работника».

Практическая ценность статьи состоит в обосновании и анализе социально-правовых гарантий, предоставляемых внутренне перемещенным лицам, работающим в учреждениях высшего образования, а также внесение предложений по совершенствованию социальной и правовой защиты внутренне перемещенных лиц.

Ключевые слова: юридические гарантии, трудовые отношения, льготы, преимущества, трудоустройство, внутренне перемещенные лица, научно-педагогические работники, учреждение высшего образования.

I. V. Shulzhenko, Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor
Donetsk National University of Economics
and Trade named after Mykhailo Tugan-Baranovsky
Kryvyi Rih, 50000, Ukraine
e-mail: shulzhenko@donnuet.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-0414-6686>

LEGAL GUARANTEES FOR SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL WORKERS CONTAINING STATUS OF INTERNALLY DISPLACED PERSON

Summary

The purpose of the article is investigation of the problem of implementation and effectiveness of legal guarantees in the field of social and labor relations, which are granted to scientific and pedagogical workers who have the status of internally displaced persons. The article is devoted to the problems of implementation and effectiveness of legal guarantees, which are provided to scientific and pedagogical workers who have the status of internally displaced persons. The author substantiates and analyzes the effectiveness of privileges and benefits provided to scientific and pedagogical workers who have the status of an internally displaced person in the occurrence, change and termination of labor and socio-legal relations.

Although the scientific literature contains publications on the legal protection of internally displaced persons, there is currently a relatively small number of studies in the field of labor law and social protection law, which would comprehensively cover the problem of completeness and effectiveness of legal guarantees provided to research and teaching staff. having the legal status of an internally displaced person.

The decision of the tasks was carried out by means of the use of such methods as analysis and generalization of scientific, popular scientific literature and normative legal acts which grant privileges and benefits to the scientific and pedagogical workers who have the status of an internally displaced person.

The author proposes to make certain changes and additions to the current legislation, which regulates the legal relationship in the field of providing social work guarantees to scientific and pedagogical workers who have the status of internally displaced persons. Paragraph 1 of clause 6 of the Resolution of the Cabinet of Ministers No. 505 dated 10/01/2014 should read as follows: "There is no monetary benefit in the event that any of the family members owns a living space (part of the living space), which, in its area, suitable for living (at the rate of 13.65 square meters per person) located in other regions than temporarily occupied territories.

Supplement art. 42-1 of the Labor Code, part two of the following sentence: "An employee who was compelled to resign from work as a result, or in order to avoid the negative consequences of an armed conflict or an anthropogenic nature and has the status of an internally displaced person, has a pre-emptive right to conclude an employment contract in the event of a return decision work on the restoration of Ukraine control over the territory where the place of work of such an employee is located».

The practical value of the article is to substantiate and analyze the social and legal guarantees provided to internally displaced persons working in higher education institutions, as well as to make proposals to improve the social and legal protection of internally displaced persons.

Keywords: legal guarantees, labor relations, privileges, benefits, employment, internally displaced persons, scientific and pedagogical workers, institution of higher education.